

kommissionerne, at der i Stedet for 25 Aar skal staa, at vedkommende skal være fuldmyndig. Dersom han ikke er fyldt 25 Aar, maa han altsaa sikre sig Fuldmyndighedsbevis. Af Bestemmelsen under „e“ i samme Paragraf har der i de Aar, Loven har virket, været en Del forskellige Opfattelser. I det foreliggende Lovforslag, der er enslydende med den nugældende Lov, staar der, at vedkommende „har ernæret sig ved Landarbejde mindst 4 Aar efter sit 18de Aar“, men i de tidligere Husmandslove stod der, at vedkommende skulde have ernæret sig som Landarbejder i de foran liggende 5 Aar, hvori dog er indbefattet den Tid, vedkommende har været Soldat, naar dette Tidsrum ikke har strakt sig over et Aar. Der har derom været delte Meninger ogsaa indenfor Amtskommissionerne, hvis Forslag ikke er blevet accepteret af Ministeriet. Jeg var blandt dem, der mente, at Ændringen i den nuværende Lov var en Udvidelse af Retten til at komme i Betragtning, men det viste sig, at saaledes som Ministeriet fortolkede Paragraffen, blev det en Indskrænkning af den tidligere Bestemmelse. Tidligere var det saaledes, at en Mand, der havde været Landarbejder i 5 Aar, uanset, om han havde haft et Landbrug tidligere, som han paa en eller anden Maade havde afhændet, og som havde de fornødne Midler og selvfølgelig ogsaa de Kvalifikationer, som fordrer, kunde faa et Statshusmandsbrug, men Ministeriet mente, at det skulde fortolkes anderledes, idet der var henvist til § 2, hvori der staar, at berettiget til at komme i Betragtning efter Loven er Jordbrugere, Fæstere og Lejere, men der staar ikke nævnt Ejere. Det er et Spørgsmaal, som ganske vist nu er afgjort ved ministeriel Skrivelse. Først da vi havde arbejdet med Bestemmelsen i nogle Aar, affødte det Misforstaaelse og Ubehageligheder for enkelte, ogsaa for Kommissionerne. Nu er vi imidlertid komne i Gang, og Folk, som tidligere har ejet et Jordbrug, som er større end nævnt i § 4, kan ikke komme i Betragtning og overtage Huse, hvori der er Statslaan. Jeg gør blot den Bemærkning, fordi der hersker lidt forskellige Meninger med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Bestemmelsen paa dette Punkt er blevet praktiseret, som den burde.

Den næste Ændring, som er af væsentlig Betydning, findes i § 7, hvori Laaneværdien er sat op fra den nuværende. Ifølge den nugældende Lov maa

Vurderingssummen af Ejendommen, Jordlod, Bygning og Besætning, ikke overstige 6,500 Kr., og deraf kan laanes $\frac{9}{10}$, altsaa 5,850 Kr., dog at paa de Egne i Landet, hvor Jordpriserne er særlig høje, kan man gaa op til en Vurderingssum af 8,000 Kr. I det foreliggende Lovforslag er det normale sat til 8,000 Kr.s Vurderingssum, og derefter kan der faas et Laan paa 7,200 Kr., men saa tilføjes der: „Hvor Egnens Jordpriser er særlig høje, kan denne Grænse dog overskrides, naar Ejendommen ikke derved taber Karakteren af et Husmandsbrug“. At Ejendommens Pris er blevet sat op, er kun en naturlig Følge af den almindelige Stigning af Jordpriser og Arbejds løn ved Byggeforetagender. Men det, der indeholdes i den nævnte Tilføjelse, er dog noget andet, end hvad der findes i den gældende Lov. Ganske vist fandtes der et saadant Forslag i den Indstilling, der blev vedtaget af Kommissionerne paa Mødet i Fredericia. Men der var ikke fuld Enighed derom, selv om vi lod det passere. Jeg var den Gang af den Mening og er det fremdeles, at det er meget uheldigt her ikke at have noget bestemt at holde sig til. Thi det er meget forskelligt, hvad man i de forskellige Egne forstaar ved, at Ejendommen ikke taber sin Karakter af Husmandsbrug. Kommissionerne vil derved komme under et ikke saa ringe Pres for at faa dem til at gaa saa højt op som muligt, vi ved jo, at de fleste vil have et saa stort Brug som muligt. Men ogsaa overfor Staten og Laantagerne tror jeg, det vil være uheldigt ikke at have en fast Grænse. Den nedsatte Landbokommission har da ogsaa paa Forespørgsel udtalt sig for en Maksimalgrænse paa 9,000 Kr. Ogsaa jeg mener, at det er nødvendigt, at Kommissionerne har noget positivt at rette sig efter.

I § 9 foreslaas det, at der i Stedet for „Statshjælp“ skal staa „Statslaan“, idet dette Udtryk ikke er saarende for dem, der skal have Laanet.

I § 10 findes vel nok den mest indgribende Ændring, nemlig Forhøjelsen af Renten fra 3 pCt. til 4 pCt. Kommissionerne har ikke sagt noget derom i deres Indberetning, og jeg skal heller ikke her komme ind paa dette Spørgsmaal. Jeg vil overlade til mulige senere Talere og det eventuelle Udvalg at komme ind derpaa.

Ifølge 1ste Linie i § 11 skal denne Lov kun gælde i 3 Aar. I den nuværende Lov er Revisionsfristen sat til 5 Aar. Jeg